

Ocena przyrodnicza - uzupełnienie raportu dot. budowy elektrowni wiatrowej o mocy znamionowej 1000 kW i wysokości do 115 m, na działce o numerze ewidencyjnym 277/2- obręb Świerczyny, położonej w miejscowości Nowe Świerczyny, gmina Bartniczka.

Środowisko przyrodnicze

Środowisko przyrodnicze w bezpośrednim sąsiedztwie inwestycji i w obrębie 5 kilometrowego bufora jest ubogie. Głównym elementem są rozległe pola uprawne obsiane rzepakiem, kukurydzą, zbożami (pszenica, owies, jęczmień) bez zakrzaczeń i zadrzewień. Drzewa rosną jedynie w obrębie wsi i wzdłuż dróg. Są to głównie topole oraz klony, lipy i robinie. Najbliższe lasy oddalone są od inwestycji o ok. 3 km na N. W odległości ok. 4,5 km także na N leży Specjalny Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000 Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002 oraz od 3,5- 5,5 km na N i NW Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001. W odległości od 3,3 do 5 km na N położone są rezerваты Rzeka Drwęca, Jar Grądowy Cieleńta oraz Brodnicki Park Krajobrazowy.

Urozmaiceniem są dwa niewielkie jeziora Szczuckie i Cieleńskie, zadrzewione i zakrzaczone wąwozy i jary oraz zadrzewienia przydomowe. W bezpośrednim sąsiedztwie jezior, cieków oraz w najniższych, wilgotnych partiach jarów leżą niewielkie łąki. Zbiorniki wraz z wysepkami i brzegami zarośnięte są szuwarami trzcinowymi, pałąką, krzaczastymi i drzewiastymi wierzbami, topolami i olszami czarnymi.

Ad. 1 i 2 Uzupełnienie raportu chiropterologicznego.

Zgodnie z postanowieniem uzupełniono dokumentację monitoringu chiropterologicznego i ornitologicznego o rycinę z zaznaczonym położeniem dwóch pominiętych, pracujących siłowni wiatrowych na działce nr 109 (dawniej nr 107) w obrębie Szczuka. Siłownie oznaczono (zgodnie z legendą) punktami czerwonymi a ich położenie zaznaczono strzałką (Rycina 1). Lokalizacja jest zgodna z wykazem otrzymanym z Gminy Brodnica (Tabela 1).

Rycina 1. Rycina uzupełniająca informacje.

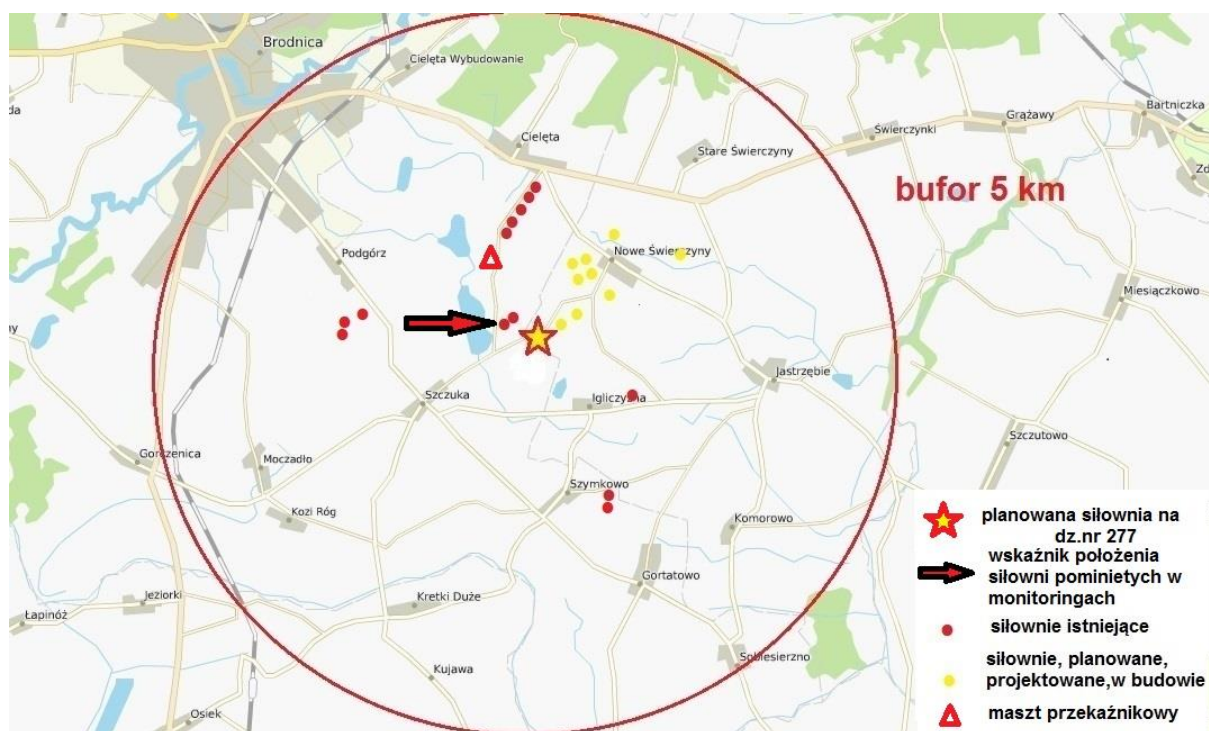

Tabela 1. Wykaz siłowni i ich lokalizacji w obrębie bufora 5km.

Siłownie istniejące	Siłownie planowane, projektowane, w budowie
Gmina Bartniczka	
1 szt. 800kW dz.nr 90/1 obręb Igliczyzna	4 szt. po 3 MW dz. nr 259/2, 265, 273, 272/1 i 271/1 – obręb Świerczyny.
	3 szt. po 3 MW dz.nr 261/4, 259/2, 261/4. 257/1, 263, 282, 283/4, 271/1, 272/1, 273, 270, 269 obręb Świerczyny,
	1 szt. 1MW dz. nr 245 obręb Świerczyny
	1 szt. 2,5 MW, dz.nr 203/2 - obręb Świerczyny
	1 szt. 1MW, dz.nr 277/2 obręb Świerczyny
Gmina Brodnica	
3 szt. po 250kW dz. 60/24 i 300/5 Szczuka (Podgórz)	
4 szt. po 225 kW, dz.nr 53/4 Cielęta	
2 szt. po 660 kW, dz.nr 36/1 Szymkowo	
2 szt. po 500 kW, dz.nr 100/9 Szczuka	
1 szt. 500 kW, dz.nr 53/5 Cielęta	

Ad. 3a Zastosowanie rozsądnego, alternatywnego wariantu lokalizacji siłowni.

Zastosowanie alternatywnego wariantu lokalizacyjnego na rozległej powierzchni upraw zbóż, rzepaku czy kukurydzy na jakim przewidywana jest inwestycja nie zmieni charakteru oddziaływania inwestycji na ptaki i nietoperze. Warunek, że musi to być przeprowadzone rozsądnie tzn. bez dających się przewidzieć konsekwencji dla środowiska tj. bez zbliżania się do terenów podmokłych, zadrzewień śródpolnych, jeziora i innych o których wiadomo, że mogą być siedliskiem chronionej fauny i flory. W omawianym przypadku, przesunięcia siłowni o 100- czy 200 metrów w dowolnym od pierwotnie planowanego położenia kierunku nie wpłynie negatywnie na stan środowiska. Należy jednak zaznaczyć, że muszą być zachowane parametry gabarytowe siłowni i jej rozmiary tj. wysokość wieży i średnica rotora nie mogą być większe od pierwotnie zaplanowanych.

Ad.3b Uwzględnienie w ocenie oddziaływania skumulowanego wszystkich siłowni w promieniu 5 i 20 km.

Podstawą do oceny oddziaływania skumulowanego było: rozmieszczenie istniejących siłowni oraz siłowni w trakcie prac inwestycyjnych, planowanych i projektowanych w obrębie określonych buforów. Do oceny przyjęto zalecane (Chylarecki i in.2011, PSEW 2008) i stosowane przez autora bufory 5 i 20 km wokół inwestycji, wyniki monitoringów ornitologicznego i chiropterologicznego, aktualny stan środowiska.

Informacje dotyczące lokalizacji siłowni istniejących oraz planowanych i projektowanych uzyskano od urzędów gmin, których teren mieścił się w zasięgu buforów 5 i 20 km wokół inwestycji. Prośba o informację została skierowana drogą elektroniczną do urzędów Kurzętnik, Świdziebnia, Brodnica, Rypin, Jabłonowo, Lidzbark, Skrwilno, Bartniczka, Górzno, Grodziczno, Brzozie, Zbiczno, Książki, Bobrowo, Golub-Dobrzyń, Osiek, Wąpielsk, Radomin, Brzuze. Tą samą drogą otrzymano odpowiedzi. Pomimo dwukrotnych próśb i monitów nie otrzymano odpowiedzi z UG: Kurzętnik, Książki, Osiek, Radomin.

Z otrzymanych danych wykorzystano tylko te, które dotyczyły lokalizacji do 20 km od planowanej inwestycji.

Łącznie w zasięgu obu buforów istnieje 25 siłowni pracujących i 28 jest w fazie projektowania, planowania i w budowie (Rycina 2, Tabela 1,2). W obrębie bufora 5 km znajduje się 13 siłowni. Projektowanych, planowanych lub w fazie budowy jest 10 siłowni włącznie z projektem na działce 277) (Rycina 3, Tabela 5).

Rycina 2. Rozmieszczenie siłowni istniejących oraz planowanych, projektowanych lub w fazie budowy w buforze 5km i 20km oraz kierunki migracji wiosennej i jesiennej ptaków (niebieskie strzałki)

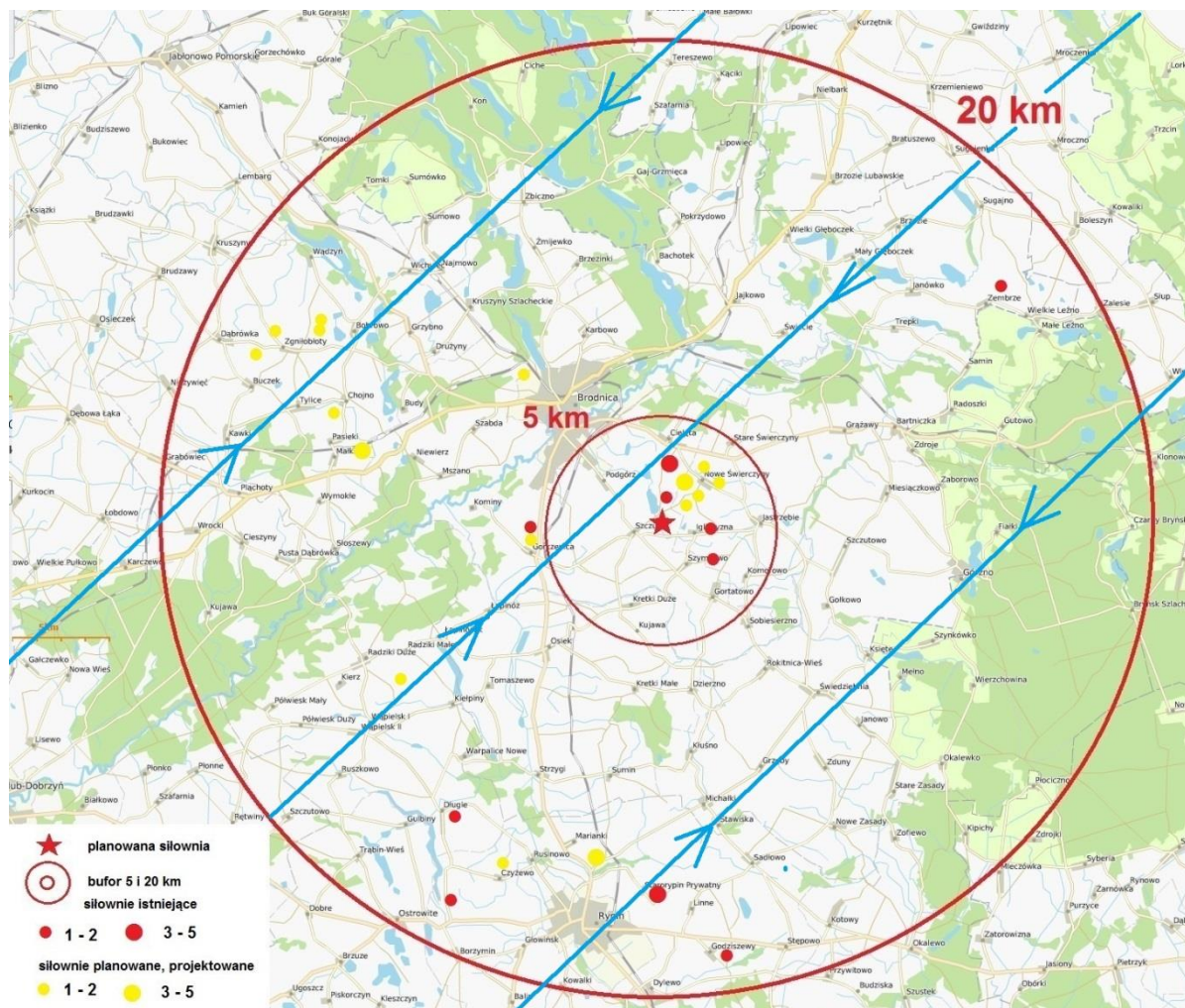

Tabela 2. Wykaz siłowni i ich lokalizacji poza obrębem bufora 5 km, w obrębie bufora do 20km (wg. informacji z gmin)

Siłownie istniejące	Siłownie planowane, projektowane, w budowie
Gmina Brodnica	
2 szt. po 600 kW, dz.nr 9/4 Gorczenica	2 szt. po 3 MW, dz.nr 23/22 Kruszyński
	1 szt. 900 kW, dz.nr 9/8 Gorczenica
Bobrowo	
	1 szt. 0,8 MW, dz. 148/1 – obręb Bobrowo
	1 szt. 0,8 MW, dz. nr 74/1 - obręb Chojno
	1 szt. 2MW, dz. nr 142/2 – obręb Bobrowo
	5 szt. po 2,3 MW dz.nr 150/1, 150/2, 152/1,

	266, 220 – obręb Małki
	2 szt. po 4,5 MW, dz.nr 79/3- obręb Dąbrówka i dz. nr 152/3 - obręb Zgniłobłoty
Gmina Rypin	
1szt. 2,7 MW, Starorypin Prywatny	1 szt.0,5 MW, Czyżewo
1szt. 2,7 MW, Starorypin Prywatny	3 szt. po 800 kW, Starorypin Rządowy
1szt. 1,9 MW, Starorypin Prywatny	
1szt. 2 MW, Starorypin Prywatny	
1szt. 2 MW, Starorypin Prywatny	
1 szt. 0,5 MW, Godziszewy	
1 szt. 2,0 MW, Cetki	
Gmina Brzozie	
1szt. poniżej 1 mW, Zembrze.	
Gmina Wąpielsk	
1 szt.800mW, Długie	1 szt. 1MW, Bielawki

Z analizy wyników monitoringów ornitologicznego i chiropterologicznego, analizy literatury i weryfikacji danych w terenie należy stwierdzić, że nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania określonej w tytule inwestycji na ptaki i nietoperze.

Obszar bufora 5 km - powierzchnia 78,5km² nie jest atrakcyjna przyrodniczo- to głównie rozległe pola uprawne i w części północno zachodniej zurbanizowany teren miasta Brodnica. Jedyne w zasadzie fragment atrakcyjnego terenu także chronionego leży na północ od inwestycji (patrz- Środowisko przyrodnicze).

Przy aktualnym położeniu i rozmiarach wiatraków oraz wiatraków planowanych bardzo nisko jest też powstawanie efektu bariery. Nie przewiduje się także utraty siedlisk lęgowych ptaków. W monitoringu wskazano, że oddziaływanie może dotyczyć pospolitych gatunków krajobrazu rolniczego: skowronka *Alauda arvensis*, pliszki żółtej *Motacilla flava*, potrzęsacza *Miliaria calandra* czy ew. trznadla *Emberiza citrinella*. Trzeba jednak mieć na uwadze, że rozległe monokultury zbóż czy kukurydzy nie są wyjątkowo atrakcyjnymi środowiskami a ogromne ich obszary pozostawiają wybór atrakcyjnych siedlisk urozmaiconych niewielkimi zakrzaczeniami czy fragmentami łąk i muraw. Z monitoringu nie wynika też, że teren przewidziany pod stopę wiatraka i urządzenia obsługi oraz drogę był miejscem lęgowym wskazanych gatunków.

W kwestii braku w dokumentacji dwóch siłowni, należy zaznaczyć, że nie pojawiły się one w dokumentacji ale fizycznie znajdowały się w terenie, który był badany. Zatem dane terenowe zostały zebrane na rzeczywistej powierzchni z wszystkimi istniejącymi siłowniami łącznie.

Ad. 4 Inwentaryzacja ornitologiczna w okresie migracji i zimowania...”

Zgodnie z postanowieniem załączono opracowanie” Inwentaryzacja ornitologiczna w okresie migracji i zimowania dla 16 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000.... „w tym Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002.

Ad.5 Planowane przedsięwzięcie nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania względem siedlisk i gatunków priorytetowych obszaru Natura 2000. Omawiany teren leży poza terenami chronionymi: Specjalny Obszar Ochrony Ptaków Natura 2000 Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002 oddalony jest o ok.4,5 km a Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Dolina Drwęcy PLH280001 o ok. 3,5- 5,5.km. Autorzy opracowania ” Inwentaryzacja ornitologiczna w okresie migracji i zimowania dla 16 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000.... „w tym Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002 nie wskazują obecności turbin wiatrowych jako zagrożenia dla awifauny obszaru PLB040002.

Kwestie ew. zniszczenia siedlisk skowronka *Alauda arvensis*, pliszki żółtej *Motacilla flava*, potrzęsacza *Miliaria calandra* czy ew. trznadla *Emberiza citrinella* omówiono już w punkcie 3b. Należy pamiętać, że wskazane gatunki nie są gatunkami priorytetowymi dla Specjalnego

Obszaru Ochrony Ptaków Natura 2000 Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002. Są objęte ścisłą ochroną gatunkową ale jednocześnie są najpospolitszymi gatunkami w krajobrazie rolniczym. Np. trznadel” liczny ptak lęgowy” (Tryjanowski i in.2009) jest szeroko rozpowszechniony, liczny lub bardzo liczny potrzaszcz „Jest szeroko rozpowszechniony szczególnie w środkowej i południowej Europie. Występuje na polach uprawnych, suchych łąkach, pastwiskach i terenach ruderalnych z rzadko rozrzuconymi drzewami, krzewami, płotami a typowym siedliskiem pliszki żółtej szeroko rozpowszechnionej i licznej są wszelkiego typu łąki (Sikora i in.2007).Skowronek to ptak „szeroko rozpowszechniony, bardzo liczny(Sikora i in.2007) także „bardzo liczny i szeroko rozpowszechniony(Kuczyński, Chylarecki 2012).

Ad.6 Siedliska o których mowa w kontekście ewentualnego zniszczenia siedlisk skowronka *Alauda arvensis* , pliszki żółtej *Motacilla flava*, potrzaszca *Miliaria calandra* , trznadla *Emberiza citrinella* podczas budowy i eksploatacji siłowni leżą na terenie Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków Natura 2000 Bagienna Dolina Drwęcy PLB040002 ani na żadnym terenie chronionym.

Osięciny, lipiec, 2015

Literatura:

- Chylarecki P., Kajzer K., Wysocki D., Tryjanowski P, Wuczyński A.2011. Wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. GDOŚ, Warszawa.
- Kepel (red.) 2009. Tymczasowe wytyczne dotyczące oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na nietoperze (na rok 2009, wersja II, grudzień 2009). Porozumienie Ochrony Nietoperzy.
- Kuczyński L., Chylarecki P. 2012. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie, wybiórczość siedliskowa, trendy. GIOŚ, Warszawa.
- PSEW (2008). Wytyczne w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki. Szczecin.
- Sachanowicz K., Ciechanowski M. 2005. Nietoperze Polski. Oficyna Wydawnicza Mulico, Warszawa.
- Sikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.) 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985 – 2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.
- Tomiałojć L., Stawarczyk T., 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. PTPP „Pro Natura”. Wrocław.
- Tryjanowski P., Kuźniak S., Kujawa K., Jerzak L.,2009.Ekologia ptaków krajobrazu rolniczego. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.